

خودشان خیلی ادوکلن می‌زدند و سیگار می‌کشیدند. همه دسته دسته در محله ول می‌گشتند، شوختی می‌کردند، به صدای بلند می‌خنیدند و حتی گاهی با پوزخندهای احمقانه از خود راضی شبیه هم دخترها را صدا می‌زدند. یکی از دوستان طارق که اگر خودت را می‌کشی نمی‌توانستی هیچ شباهتی بین او و سیلوستر استالونه پیدا کنی، اصرار داشت که به او بگویند رصبو.

پیش از آنکه وارد کوچه شوند، لیلانگاهی به این سو و آن سو انداخت و گفت: «اگر مادرت بداند که سیگار می‌کشی، تو را می‌کشد.» طارق گفت: «ولی نمی‌داند.» خود را کنار کشید که راه باز کند.
«بالاخره می‌فهمد.»

«کی می‌خواهد بهش بگوید؟ تو؟»
لیلان پا به زمین کوبید. «رازت را به باد بگو، اما ملامتش نکن که با درخت‌ها در میانش می‌گذارد.»
طارق لبخند زد و یک ابرویش کمانی شد. «این حرف از کیه؟»
«خلیل جیران.»

«خیلی قمپز درمی‌کنی.»
«یک نخ سیگار بده من.»
طارق سر بالا انداخت و بازوها را در هم تا کرد. این یکی از ادا و اطوارهای تازه بود: پشت به دیوار، دستها در هم تا کرده، سیگار اویزان از کنج لب و پای سالم سرسری خمیده.
«چرا نه؟»

طارق گفت: «برایت خوب نیست.»
«برای تو چی؟»
«من به خاطر دخترها می‌کشم.»
«کدام دخترها؟»

طارق لبخند تمسخرآمیزی زد. «خیال می‌کنند جذاب است.»

«نیست.»

«نیست؟»

«مطمئن باش.»

«جذاب نیست؟»

«باک خل شدی.»

«بهم برمی خورد.»

«خب، چه جور دخترهایی؟»

«تو حسادت می کنی.»

«در عین بی اعتنایی کنجکاوی.»

«هر دو که با هم نمی شود.» پک دیگری به سیگار زد و از دودش چشم را بست. «مطمئنم حالا پشت سرِ ما حرف درمی آورند.»

صدای همامان در گوش لیلا زنگ زد. مثل یک مرغ میناست تویی دستهایت. همین که دستت را سست کنی، پرواز کرده و رفته. گناه دندانش را در تن او فرو برد. بعد لیلا صدای همامان را خفه کرد. به جای آن به تکیه طارق روی ما توجه کرد. شنیدن این لفظ از دهان او چقدر هیجان انگیز و توطئه‌آمیز بود. و چقدر اطمینان بخش بود که از زبان او تصادفی و طبیعی لفظ ما را شنید. این لفظ رابطه‌شان را تأیید و شفاف می کرد.

«خب، چه چیزها می گویند؟»

طارق گفت: «که ما در رود گناه قایق می رانیم. برشی از کیک کفر می خوریم.»

لیلا دنبال حرف او را گرفت. «سوار ریکشای خباثت شده‌ایم؟»

«قورمۀ حرمت‌شکنی درست می کنیم.»

هر دو زدن زیر خنده. بعد طارق گفت که موهای لیلا دارد بلندتر می شود و اضافه کرد: «قشنگ است.»

لیلا امیدوار بود رنگش سرخ نشود. «موضوع را عوض کردی.»

«حرف چی بود؟»

«دخترهای کله‌پوکی که خیال می‌کنند تو جذابی.»

«خودت که می‌دانی.»

«چی را می‌دانم؟»

«که چشم‌های من فقط دنبال توست.»

دل لیلا غش رفت. سعی کرد از صورتش چیزی بفهمد، اما با حالی درنیافتنی رو به رو شد: پوزخند شاد و ابلهانه‌اش با نگاه نیمه‌سرد و تنگ چشمانش جور درنمی‌آمد. نگاهی هوشمند که به طرزی سنجیده دقیقاً در میانه ریشخند و اخلاص بود.

طارق با پاشنه پای سالمش ته سیگار را له کرد. «خب، درباره اینها چه فکر می‌کنی؟»

«مهمازی؟»

«حالا خل کیه؟ منظورم مجاهدین است، لیلا. آمدنشان به کابل.»

«آه!»

لیلا تازه شروع کرده بود که حرف‌های بابا را درباره ازدواج پردردرسی بگوید که هر کدام از طرفین یک من‌اند و هیچ کدام نیم‌من نیستند، که جارو‌جنجالی را از طرف خانه شنید. صداهای بلند و جیغ و داد.

لیلا پا به دو گذاشت. طارق هم لنگ‌لنگان پشت سرش بود.

در حیاط خانه‌شان غوغای بود. در وسط جمع دو مرد با هم گلاویز شده بودند و روی زمین می‌غلتیدند و بینشان کاردی دیده می‌شد. لیلا یکی از آنها را شناخت و دید همان مردی است که قبلاً در پشت میز بحث سیاسی می‌کرد. دیگری مردی بود که سیخ‌های کتاب را باد می‌زد. چند تا مرد سعی می‌کردند آنها را از هم جدا کنند. بابا بینشان نبود. کنار دیوار در فاصله امنی از دعوا ایستاده بود و پدر طارق گریان کنارش بود.

لیلا از حرف‌های هیجان‌زده دور و بر خود چیزهایی شنید و آن قسمت‌های بریده بریده را کنار هم گذاشت: آنکه پشت میز سیاست نشسته

بود، یک مرد پشتون، به احمد شاه مسعود به سبب اینکه در دهه هشتاد با روس‌ها «معامله کرده بود» خائن گفته بود. آنکه کتاب می‌پخت، یک مرد تاجیک، رنجیده بود و از او خواسته بود حرفش را پس بگیرد. مرد پشتون قبول نکرده بود. مرد تاجیک گفته بود اگر به خاطر مسعود نبود، خواهرش هنوز هم با سربازهای شوروی «می‌رفته». بعد کارشان به مشت و لگد کشیده بود. بعد یکی شان کارد کشیده بود؛ سر اینکه کی کارد کشیده، هر کس یک چیز می‌گفت.

لیلا با ترس و وحشت دید که طارق خودش را وسط دعوا انداخته. همین طور دید که بعضی از میانجیگرها خودشان هم وارد دعوا شده‌اند. به نظرش رسید کارد دومی را هم دیده است.

آن روز غروب لیلا به فکر افتاد که چطور آن قشرق تمام شده بود، با آن همه مرد که روی هم می‌افتدند و در میان داد و فریاد و نعره و مشت‌هایی که بالا می‌رفت و فرود می‌آمد و در میانشان طارق با تمسخر و موهای ژولیده و پای مصنوعی باز شده، سعی می‌کند به کنار بخزد.

*

سرگیجه‌اور بود که همه چیز با چه سرعی نقش برآب شد. شورای رهبری پیش از موعد تشکیل شد. این شورا رسانی را به ریاست جمهوری برگزید. جناح‌های دیگر فریاد برآوردند که پارتی بازی شده. مسعود همه را به آرامش و شکیابی دعوت کرد.

حکمتیار که کنار گذاشته شده بود، سخت به خشم آمد. هزاره‌ها که در تاریخ طولانی افغانستان تحت ستم و نادیده گرفته شده بودند، کف بر لب آوردن.

بد و بیراه نثار شد. انگشت‌ها به اتهام دراز شد. اتهام‌ها چندجانبه شد. جلسه‌ها با خشم و خروش برگذار شد و درها به هم کوفته شد. شهر نفس در سینه حبس کرد. در کوهستان‌ها کلاشنیکوف‌ها را پر از قطار فشنگ کردند.

مجاهدین تا دندان مسلح که حالا دیگر دشمن مشترک نداشتند،
دشمن را در یکدیگر چستند.
روز بازخواست کابل سرانجام فرا رسیده بود.
وقتی کابل موشک باران شد، مردم به جستجوی پناهگاهی بودند.
مامان هم عملاً همین کار را کرد. دوباره سیاه پوشید و به آتاق خود رفت،
پرده‌ها را کشید و رفت زیر پتو.

لیلا به طارق گفت: «از این فشنفس، از این فشنفس کوفتی بیشتر از همه چی بدم می‌اید.»

طارق سری از روی دانایی تکان داد.

بعدها لیلا فکر می‌کرد زیاد هم خود فشنفس نبود، بلکه چند ثانیه بین شروع فشنفس و انفجار بود. زمان کوتاه کشدار پر از تعلیق، دم ندانستن. انتظار، مثل متهمی در انتظار شنیدن حکم.

اغلب سر شام بود، وقتی او و بابا پشت میز بودند. وقتی شروع می‌شد، سرشان به دوار می‌افتداد. چنگال در میانه راه، غذای نیم جویده در دهان، به صدای فشنفس گوش می‌دادند. لیلا عکس چهره‌های نیم‌روشنشان را در جام پوشیده از پارچه سیاه پنجره و سایه بی‌حرکت خودشان را روی دیوار می‌دید. فشنفس ممتد. بعد ترکش، خوشبختانه در جای دیگر، به دنبال آن بیرون دادن پر صدای نفس و دانستن اینکه این دفعه بلا بر سرشان نازل نشده، حال آنکه جایی دیگر، در میان فریادها و ستونی از دود خفقان‌آور، چهار دست و پا بالا رفتن بود، جنون دست خالی کندن و بیرون کشیدن آنچه از خواهری، برادری یا نوه‌ای به جا مانده از لابه‌لای آوار بود.

اما روی دیگر جان به در بردن این پرسش آزاردهنده بود که چه کسی قربانی شده است. پس از انفجار هر موشک لیلا که با لکنت دعایی زیر لب

می خواند به خیابان می دوید و یقین داشت که این بار، بی برو برگرد این بار، طارق است که زیر آوار و دود آن می ماند.

شب ها لیلا در بستر دراز می کشید و به برق سفید ناگهانی که در پنجره ها منعکس می شد، نگاه می کرد. به تتو تتو مسلسل ها گوش می داد و زوزه موشك ها را بالای خانه می شنید و بعد خانه می لرزید و تکه های گچ از سقف می بارید. بعضی شب ها که نور موشك چنان شدید بود که می شد در پرتو آن کتاب خواند، خواب از سرش می پرید. اگر هم خوابش می برد، کابوس هایش مالامال از آتش بود و اعضای قطع شده و نالة مجروحان.

صبح آسودگی به بار نمی آورد. ندای مؤذن برای نماز طنین می انداخت و مجاهدین سلاح هاشان را زمین می گذاشتند و رو به غرب نماز می گزاردند. بعد سلاح ها را پر می کردند و از کوهستان به سوی کابل تیراندازی می کردند و کابل به سوی کوهستان. در این بین لیلا و دیگر شهرنشینان درمانده تماشا می کردند، همان طور که سانتیاگوی پیر شاهد بود که کوسه ها ماهی بزرگش را تکه تکه می گذارند و می خورند.

*

لیلا هر جا که می رفت، افراد مسعود را می دید. آنها را دید که در خیابان های شهر می گردند و هر چند صد متر جلو اتوموبیل ها را می گیرند و پرس وجو می گذارند. با لباس نظامی و پکول معمولشان بالای تانک ها نشسته بودند و سیگار می کشیدند. سر چهارراه از پشت کيسه های شن که روی هم تلنبار کرده بودند رهگذران را می پاییدند.

نه اینکه لیلا حالا دیگر خیلی از خانه بیرون می رفت. هر وقت می رفت، طارق همراهش بود که ظاهراً از این التزام رکاب خوش می آمد. روزی گفت: «یک تپانچه خریدم.» بیرون خانه در حیاط زیر درخت گلابی نشسته بودند. نشانش داد. گفت بر تای نیمه خودکار است. تپانچه به نظر لیلا فقط سیاه و مرگبار به نظر می رسد.

گفت: «دوست ندارم. سلاح مرا می‌ترساند.»
طارق خشاب را توی دست خودش خالی کرد.

«هفته پیش سه تا جسد تو خانه‌ای در کارتنه. سه پیدا کردند. شنیدی؟ سه تا خواهر. به هر سه تا تجاوز کرده و گلوشان را بریده بودند. یکی به زور حلقه‌هاشان را از انگشت درآورده بود. جای دندان رویشان مانده...»
«نمی‌خواهم اینها را بشنو姆.»

طارق گفت: «نمی‌خواهم نگرانم کنم. ولی فقط... با داشتن این حالم بهتر می‌شود.»

طارق حالا دیگر طناب نجات لیلا در خیابان بود. حرف‌هایی را که دهان به دهان می‌گشت می‌شنید و برایش تعریف می‌کرد. مثلًاً برایش گفت شبکه نظامیانی که در کوهستان موضع گرفته‌اند تمرین مهارت تیراندازی‌شان را تشدید کرده‌اند - و برای این مهارت کسانی را گذاشته‌اند که شرط بینند - و غیر نظامیان را در پایین هدف بگیرند، مرد، زن، بچه که الله بختی انتخاب می‌شوند. گفت که اتوموبیل‌ها را به موشک می‌بندند، اما به دلیل نامعلومی تاکسی‌ها را معاف کرده‌اند - همین حرف برای لیلا روشن کرد که چرا مردم اخیراً هجوم برده‌اند که به اتوموبیل‌هاشان با اسپری رنگ زرد بزنند.

طارق مرزهای متغیر نامطمئن را در کابل برایش توضیح داد. مثلًاً لیلا از توضیحاتش پی برد که این خیابان تا دومین درخت افاقیا در سمت چپ متعلق به یک جنگجوست؛ و چهار خیابان آن طرف‌تر، که به دکان نانوایی بغل دست داروخانه ویران ختم می‌شود، منطقه جنگجوی دیگر است؛ و اگر از آن خیابان رد شود و نیم کیلومتر به طرف غرب ببرود، خود را در منطقه جنگجوی دیگری می‌بیند و بنابراین هدف مناسبی برای تک تیرانداز می‌شود. حالا قهرمان‌های مامان اسمشان این بود: جنگجو. لیلا شنید بهشان تفکرار هم می‌گویند. بعضی‌ها هنوز به آنها می‌گفتند مجاهدین، اما با گفتن این حرف چهره در هم می‌کشیدند - حالتی توأم با تمسخر و

انزجار - این کلمه بوی بیزاری و ملامت عمیقی را می‌داد. مثل توهین.
طارق خشاب را با تقهای در خزانه تپانچه‌اش جا داد.
لیلا گفت: «در خودت می‌بینی؟»
«چی را؟»

«که از این ماسماسک استفاده کنی؟ که یکی را با آن بکشی؟»
طارق تپانچه را توی کمر شلوار جینش فرو برد. بعد چیزی گفت هم
جداب و هم هولناک. «به خاطر تو. به خاطر تو می‌کشم، لیلا.»
قدرتی به او نزدیک‌تر شد و دست‌هاشان یک آن به هم خورد و بعد بار
دیگر. وقتی انگشت‌های طارق با کمرهایی در دست او لغزید، لیلا دستش را
پس نکشید. بعد که یک‌به‌یک طارق خم شد و لب‌هایش را بوسید، او گذاشت
تکرار کند.

در آن دم همه حرف‌های مامان درباره آبرو و مرغ مینا به نظر لیلا غیر
واقعی می‌رسید. حتی پوج. در میانه این همه آدمکشی و غارت، این همه
زشتی، نشستن زیر این درخت و رد و بدل کردن بوسه کار بی‌ضرری بود.
کاری کوچک. یک سهل‌انگاری راحت قابل بخشش. پس گذاشت او را
ببود و وقتی پس کشید، خودش خم شد و او را بوسید. قلبش به دهانش
آمده بود، صورتش گزگز می‌کرد و آتشی در دل و اندرونش بر افروخته بود.

*

در ژوئن آن سال، ۱۹۹۲، در غرب کابل نبرد سنگینی بین قوای
پشتون جنگجو سیاف و هزاره‌های جناح وحدت در گرفت. گلوله‌های توب
خطوط برق را ویران کرد و تمام خیابان‌ها و مغازه‌ها و خانه‌ها را در هم
کویید. لیلا شنید که شبے نظامیان پشتون به خانه‌های هزاره‌ها حمله
می‌کنند، درها را می‌شکنند و همه افراد خانواده را به سبک اعدام دسته
جمعی به گلوله می‌بنندند و هزاره‌ها به تلافی آن غیرنظامیان پشتون را
می‌ربایند، به دخترهای پشتون تجاوز می‌کنند، محلات پشتون را با توب

بمباران می‌کنند و بدون استثنای همه را می‌کشند. همه روزه اجسادی که به درخت‌ها بسته بودند پیدا می‌شوند؛ گاهی چنان آنها را سوزانده بودند که شناخته نمی‌شدند. اغلب به سرشار تیر خورده بود، چشم‌هاشان از کاسه در آمده و زبان‌هاشان را بریده بودند.

بابا بار دیگر سعی کرد مامان را قانع کند که از کابل بروند.

مامان گفت: «تمامش می‌کنند. جنگ موقتی است. دور هم می‌نشینند و به یک چیزی می‌رسند.»

بابا گفت: «فریبا، این آدم‌ها تنها چیزی که می‌دانند جنگ است. یاد گرفته‌اند یک بطری شیر به یک دست بگیرند و تفنگی به دست دیگر.»
مامان به تتدی گفت: «تو کی هستی که این حرف را بزنی؟ خودت به جهاد رفتی؟ هر چه که داشتی رها کردی و زندگیت را کف دستت گرفتی؟ اگر این مجاهدین نبودند، ما هنوز نوکر روس‌ها بودیم، یادت باشد. حالا می‌خواهی بهشان خیانت کنیم؟»

«این ما نیستیم که خیانت می‌کنیم، فریبا.»

«پس خودت برو. دخترت را بردار و بزن به چاک. برای من کارت پستی بفرست. اما صلح در راه است و من یکی هم که شده، می‌خواهم منتظرش باشم.»

خیابان‌ها چنان ناامن شد که بابا کاری کرد تصور ناپذیر؛ دیگر نگذاشت لیلا به مدرسه برود.

خودش شخصاً وظیفه درس دادن به او را به عهده گرفت. لیلا هر روز پس از غروب آفتاب به اتاق کار بابا می‌رفت و همچنان که حکمتیار از دامنه‌های جنوبی شهر موشک‌ها را به طرف مسعود می‌فرستاد، او و بابا درباره غزل‌های حافظ و اشعار استاد خلیل الله خلیلی، شاعر محبوب افغانستان بحث می‌کردند. بابا یادش داد که از معادله دومجهولی مشتق بگیرد، نشانش که چطور از چندجمله‌ای‌ها فاکتور بگیرد و منحنی آنها را درسم کند. وقتی بابا درس می‌داد، انگار آدم دیگری می‌شد. در محیط

آشنای خود، در میان این کتاب‌ها، به نظر لیلا بلندقدتر می‌نمود. صدایش انگار از جای آرام‌تر و عمیق‌تری درمی‌آمد و او تقریباً هیچ پلک نمی‌زد. لیلا او را چنانکه زمانی بود در نظر آورد، زمانی که با حرکات پروقار تخته‌سیاه را پاک می‌کرد و از روی شانه دانش‌آموزی پدرووار و مراقب به کارش نگاه می‌کرد.

اما جمع کردن حواس روی درس مشکل بود. حواس لیلا مدام پرت می‌شد.

بابا می‌پرسید: «مساحت هرم را چطور باید به دست آورد؟» و لیلا فقط به فکر لب‌های طارق و گرمای نفسش و عکس خود توی چشم‌های عسلی او بود. بعد از زیر درخت گلابی، دو بار دیگر او را بوسیده بود، طولانی‌تر و پرشورتر و به نظرش کمتر ناشیانه. هر دو بار او را پنهانی در همان کوچه نیمه تاریکی دیده بود که روز مهمانی ناهار مامان آنجا سیگار می‌کشید. بار دوم گذاشت سینه‌اش را لمس کند.

«لیلا؟»

«بله، بابا.»

«هرم. مساحت. کجاوی؟»

«ببخشید، بابا. آها... بگذار ببینم. هرم. هرم. یک سوم مساحت سطح ضربدر ارتفاع.»

بابا نامطمئن سر جباند، نگاه خیره‌اش روی او می‌چرخید: لیلا به فکر دست‌های طارق بود که سینه‌هایش را می‌فرشد و به تیره پشتش می‌لغزید و هی یکدیگر را می‌bosیدند.

*

یکی از روزهای همان ماه ژوئن گیتی با دو همکلاسی از مدرسه بر می‌گشت. تنها سه خیابان مانده به خانه گیتی موشک سرگردانی نزدیک دخترها به زمین خورد. آخر آن روز هولانگیز لیلا شنید که نیلا، مادر گیتی،

سراسیمه به خیابان دویده و آنجا که دخترش کشته شده بود، با شیون هیستریک تکه‌های جسدش را در دامن جمع کرده است. پایی راست از ریخت افتاده گیتی، با جوراب نایلون ساق کوتاه و کفش کتانی ارغوانی دو هفته بعد بالای بام خانه‌ای پیدا شد.

در مراسم فاتحه گیتی، روز پس از مرگش، لیلا گیج و منگ در اتفاقی پر از زن‌های گریان نشست. این اولین باری بود که کسی که لیلا از نزدیک می‌شناخت و دوست داشت، مرده بود. نمی‌توانست با این واقعیت در نیافتنی که گیتی دیگر زنده نیست کنار بیاید. گیتی که لیلا با او در کلاس یادداشت‌های خصوصی رد و بدل می‌کرد، به ناخن‌هایش لاک می‌زد، موهای زاید چانه‌اش را با موچین می‌چید. گیتی که قرار بود با صابر، دروازه‌بان فوتبال، ازدواج کند. گیتی مرده بود. مرده. تکه پاره شده بود. سر آخر لیلا به خاطر دوستش به گریه افتاد. و همه اشک‌هایی که نتوانسته بود در سوگواری برادرانش بریزد، راه گشود و روانه شد.

۲۵

لیلا نمی‌توانست جنب بخورد. انگار که لابه‌لای هر یک از مفصل‌هایش سیمان ریخته باشند گفت و گویی ادامه داشت و لیلا می‌دانست که یک سرش به او مربوط می‌شود، اما خود را در آن دخیل نمی‌دید، انگار که فقط گوش ایستاده بود. طارق که حرف زد، لیلا زندگیش را چون طناب پوسیده‌ای دید که پاره می‌شود و می‌گسلد و الیافش جدا می‌شود و می‌ریزد.

یکی از بعدازظهرهای داغ و شرجی اوت ۱۹۹۲ بود و آن دو در اتاق نشیمن خانه لیلا بودند. مامان تمام روز، درد معدة سختی داشت و چند دقیقه پیش، با اینکه حکمتیار از جنوب همچنان شهر را موشکباران می‌کرد، باها او را پیش دکتر برده بود. و حالا طارق اینجا بود، کنار لیلا در کاناپه نشسته بود و دست‌ها را بین زانوها گذاشته و به زمین زل زده بود. می‌گفت که دارد می‌رود.

نه از این محله، نه از کابل. بلکه از افغانستان.
می‌رود.

لیلا از شدت این ضربه جایی را نمی‌دید.
«کجا؟ کجا می‌روی؟»
«اول پاکستان. پیشاور. بعد نمی‌دانم. شاید هندوستان. ایران.»
«چه مدت؟»

«نمی‌دانم.»

«منظورم این است که از کی می‌دانستی؟»

«چند روزی می‌شود. می‌خواستم بعثت بگویم، لیلا، قسم می‌خورم. اما نتوانستم خودم را راضی کنم. می‌دانستم چقدر ناراحت می‌شوی.»

«کی؟»

«فردا.»

«فردا؟»

«لیلا، نگاهم کن.»

«فردا.»

«به خاطر پدرم. قلبش دیگر تاب این همه جنگ و کشت و کشتن را ندارد.»

لیلا صورتش را در دست‌هایش پنهان کرد، حبابی از ترس سینه‌اش را انباشت.

با خود گفت باید می‌دانست که همچو روزی می‌اید. تقریباً همه آشنا‌یانش بار و بنه برداشته و رفته بودند. محله از چهره‌های آشنا خالی شده بود و حالا فقط جهار ماه پس از شروع نبرد بین جناح‌های مجاهدین، لیلا دیگر کمتر کسی را در خیابان می‌شناخت. خانواده حسینه در ماه مه به تهران گریخته بودند. وجمه و قوم و خویش‌هایش در همان ماه به اسلام‌آباد رفته بودند. پدر و مادر گیتی با بچه‌های دیگرانشان در ماه ژوئن، کمی پس از مرگ گیتی رفته بودند. لیلا نمی‌دانست کجا رفته‌اند – چند نفر می‌گفتند که به مشهد در ایران رفته‌اند. پس از رفتن مردم، خانه‌شان چند روزی خالی می‌ماند، بعد یا شب‌های نظامی‌ها آنجا را اشغال می‌کردند، یا غریبه‌ها تویش زندگی می‌کردند.

همه داشتند می‌رفتند و حالا هم طارق.

داشت می‌گفت: «مادرم هم دیگر زن جوانی نیست. هر دو شب و روز زهره‌ترک می‌شوند. لیلا، نگاهم کن.»

«باید به من می‌گفتی.»

«لطفاً نگاهم کن.»

ناله‌ای از دل لیلا در آمد، بعد شیون و بعد گریه و وقتی طارق خواست با انگشت شستش گونه او را پاک کند، لیلا دستش را پس زد. خودخواهانه و غیرمنطقی بود، اما لیلا از اینکه می‌خواهد ترکش کند از کوره در رفته بود. طارق، طارقی که ادامه وجود او بود، کسی که در هر خاطره‌ای سایه‌اش کنار او بود. چطور می‌توانست ترکش کند؟ به طارق سیلی زد. بعد هی سیلی زد و زد و موهاش را کشید و او ناچار شد مج دست‌های لیلا را بگیرد و بعد چیزهایی در گوشش زمزمه می‌کرد که لیلا نمی‌فهمید. طارق آن را به نرمی و معقول می‌گفت و نفهمید چطور پیشانی به پیشانی، بینی به بینی رسید و او بار دیگر گرمای نفسش را بر لب‌های خود احساس کرد.

و وقتی طارق ناگهان خم شد، او هم همین کار را کرد.

*

در روزها و هفته‌های بعد لیلا دیوانه‌وار می‌کوشید همه جزئیات اتفاقی را که افتاده به خاطر بسپارد. مثل دوستدار هنری که از موزه در حال آتش گرفتن بگریزد، هر چه را که دم دست می‌ذید برمی‌داشت – یک نگاه، نجوا یا ناله – تا از دستبرد زمانه محفوظ نگهدارد. اما زمان نابخشودنی‌ترین آتش‌هاست، در نتیجه سر آخر نتوانست همه را نجات دهد. با این همه اینها را نگهداشت؛ نخستین گزش تیر درد. باریکه نور کجتاب روی فرش. پاشنه پایش که به سرمای سخت سرد پایی مصنوعی او که تندوتند بازش کرده بود می‌سایید. دست‌هایش که زیر ارنج‌های او کفچه کرده بود. حال مادرزاد ماندولین شکل وارونه زیر ترقوه‌اش که به سرخی می‌زد. صورتش که بر صورت لیلا معلق بود. طره‌های او بخته‌اش که لب‌ها و چانه لیلا را قلقلک می‌داد. هراس از اینکه آنها را ببینند. ناباوری گستاخی و جرأت‌شان. لذت غریب وصف ناپذیری که با درد در هم آمیخته بود. و نگاه، هزاران نگاه بر

طارق: نگاه تشویش، لطافت، عذرخواهی، دستپاچگی، اما بیشتر، بیش از همه نگاه گرسنه.

*

بعد پس از جنون بود. دکمه‌های پراهن‌ها و کمربندها به عجله بسته شد و موها با انگشت مرتب شد. بعد کنار یکدیگر نشستند و با چهره‌های سرخ از شرم بوی هم را به مشام کشیدند. هر دو گیج بودند و در برابر عظمت اتفاقی که افتاده بود - کاری که کرده بودند - ساکت.

لیلا سه قطره خون روی فرش دید و پدر و مادرش را تصور کرد که چندی بعد بی‌خبر از گناهی که مرتکب شده است روی کانابه می‌نشینند. و حالا نوبت تاختوتاز شرم بود و گناه؛ و در طبقه بالا ساعت تیکتاك می‌کرد و در گوش لیلا طنین غریبی داشت. مثل چکش قاضی بود که هی می‌کویید و محکومش می‌کرد.

بعد طارق گفت: «با من بیا.»

دمی کوتاه لیلا کم و بیش باورش شد که این کار شدنی است. او، طارق و پدر و مادرش با هم می‌روند. چمدان‌هاشان را می‌بندند، سوار اتوبوسی می‌شوند و همه این آشوبها را پشت سر می‌گذارند، به جستجوی برگت یا زحمت می‌روند و هر چه پیش آید با آن روبرو می‌شوند. دیگر جدایی غمبار، تنها یعنی کشته در انتظار او نخواهد بود.

می‌توانند بروند. می‌توانند با هم باشند.

می‌توانند از این بعدازظهرها باز هم داشته باشند.

«می‌خواهم با تو ازدواج کنم، لیلا.»

برای اولین بار پس از اینکه روی کف زمین بودند، چشم در چشمش دوخت. صورتش را برانداز کرد. حالا دیگر بازیگوشی در آن نبود. حالتش قانع‌کننده بود و صداقت بی‌خدشه و بی‌غل و غش او را نشان می‌داد.

«طارق...»

«بیا با هم ازدواج کنیم، لیلا. همین امروز. می‌توانیم امروز ازدواج کنیم.»

باز هم گفت و گفت: درباره اینکه می‌روند به یک مسجد، ملایی پیدا می‌کنند و دو نفر شاهد، یک نکاح سریع...

اما لیلا به فکر مامان بود، زنی به سرخختی و سازش‌ناپذیری مجاهدین، و فضای دور و بر او که پر از کینه‌جویی و سرخوردگی بود؛ و به بابا فکر کرد که از مدت‌ها پیش تسلیم شده بود، و فقط مخالفت غم‌انگیز و رقت‌باری با مامان می‌کرد.

گاهی... احساس می‌کنم تو تنها کسی هستی که دارم، لیلا.

این وضعیت زندگی او بود، حقایق ناگزیر زندگی.

«تو را از کاکا حکیم خواستکاری می‌کنم، او دعای خیرش را بدرقه راه ما می‌کند، لیلا. می‌دانم.»

حق با او بود. بابا همین کار را می‌کرد. اما همین در همین می‌شکست.

طارق باز هم حرف می‌زد، صدایش اهسته بود، بعد بلند شد، خواهش و تمنا کرد، بعد دلیل و برهان تراشید؛ صورتش پر از امید بود و بعد بهشت‌زده.

لیلا گفت: «نمی‌توانم.»

«این حرف را نزن. من دوست دارم.»

«متأسفم...»

«دوست دارم.»

چقدر لیلا انتظار کشیده بود که این جمله را از دهانش بشنود؟ چند بار خواب دیده بود که این جمله را به زبان می‌آورد؟ حالا که سرانجام این جمله به زبان آمده بود، طنز آن در همین می‌شکست.

لیلا گفت: «به خاطر پدرم نمی‌شود بیایم. تنها چیزی هستم که برایش مانده‌ام. قلب او هم نمی‌تواند تاب این جدایی را بیاورد.»

طارق این نکته را می‌دانست. می‌دانست که لیلا هم نمی‌تواند بیش از او تعهدات خود را نسبت به زندگی زیر پا بگذارد، اما اصرار او و انکار لیلا، پیشنهاد ازدواج و عذرخواهی لیلا، اشک‌های او و گریه لیلا همچنان ادامه یافت.

در نهایت لیلا وادارش کرد که برود.

دم در وادارش کرد قول بدهد که بدون وداع برود. بعد در را به روی او بست. لیلا پشت به در داد، در برابر مشت کوبیدن او لرزید، با یک دست به شکم خود چنگ زد و دست دیگر را بر دهان خود گذاشت، و در این بین طارق از لای در حرف زد و قول داد که برمی‌گردد، به خاطر او برمی‌گردد. لیلا آنقدر ایستاد تا او خسته شد، تا وا داد و بعد به صدای گام‌های سست او گوش داد تا محو شد، تا همه چیز ساکت شد، به جز صدای شلیک توب‌ها که در کوهستان طنین می‌انداخت و کوبش قلبش در شکمش، در چشم‌هاش، در استخوان‌هاش.

تاکنون این داغترین روز سال بود. کوهستان گرمای استخوان سوز را به دام انداخته بود و مثل دود شهر را دچار خفغان می‌کرد. چند روز برق نداشتند. در تمام کابل پنکه‌ها از کار افتاد، کمابیش ریشخندآمیز بود.

لیلا روی کانابه اتاق نشیمن بی‌حرکت دراز کشیده بود و عرق از زیر بلوش جاری بود. هر نفسی که بیرون می‌داد، پره‌های بینی‌اش را می‌سوزاند. می‌دانست پدر و مادرش در اتاق همان حرف می‌زنند. دیشب و پریشب بیدار شده بود و فهمیده بود صداشان از طبقه پایین می‌اید. از وقتی که گلوله‌ای به در خورده و سوراخش کرده بود، هر روز با هم جر و بحث می‌کردند.

در بیرون گرومپ توب دور دستی شنیده شد و از نزدیک‌تر رشته‌ای تقدیق مسلسل، یکی به دنبال دیگری.

در درون لیلا هم نبرد دیگری در جریان بود: احساس گناه از یک سو، در آمیخته با شرم؛ و از سوی دیگر این عقیده که کارشان گناه‌آلود نبود؛ کاری بود طبیعی، خوب، زیبا و حتی اجتناب‌ناپذیر، برانگیخته از دانستن این نکته که هرگز یکدیگر را نخواهند دید.

لیلا حالا روی کانابه به پهلو غلتید و کوشید چیزی را به یاد آورد: روی زمین که بودند، یک دفعه طارق پیشانی خود را به او نزدیک کرده

بود. بعد نفس نفس زنان چیزی گفته بود. شاید من اذیت می کنم؟ یا این کار اذیت می کند؟

لیلا یقین نداشت کدام یک را گفته بود.

من اذیت می کنم؟

این کار اذیت می کند؟

فقط دو هفته پس از اینکه رفته بود، حالا این اتفاق می افتاد. زمانه حواسی آن خاطرات تند و تیز را کند می کرد. ذهن لیلا فرسوده می شد. چی گفته بود؟ ناگهان حیاتی به نظر رسید، این را می دانست.

چشم‌هایش را بست. حواسش را جمع کرد.

با گذشت زمان رفته از این تمرین خسته می شد. یادآوری، گرد و غبار گرفتن و زنده کردن آنچه را که مدت‌ها پیش مرده بود کاری می دید روز به روز خسته‌کننده‌تر. در واقع سال‌ها بعد روزی خواهد رسید که لیلا دیگر از این فقدان ننالد. یا نه چنین بی امان؛ نه چنین تزدیک. روزی خواهد رسید که خطوط قیافه او هم از یادش برود و وقتی در خیابان بشنود که مادری پسرش را طارق صدا می‌زند، دیگر دستخوش هیچ احساسی نشود. دیگر مثل حالا دلش برای او تنگ نمی‌شود؛ حالا که درد نبودنش همدم تسکین‌ناپذیری است - مثل درد خیالی عضوی قطع شده.

مگر اینکه در زمانی طولانی، وقتی لیلا زن جاافتاده‌ای شد، موقع اتو کردن پراهنه، یا هل دادن بهجه‌هایش روی تاب، گاه‌گداری یک چیز کوچک، شاید گرمای فرشی زیر پایش در روزی گرم یا انحنای پیشانی غریبه‌ای، خاطره آن روز بعداز ظهر را زنده کند. آن وقت تمامش شتابان برمی‌گردد. خود انگیختگی آن، بی‌پرواپی حیرت‌انگیزشان، ناشی‌گریشان، درد و لذت و اندوه ناشی از آن. گرمای تن‌های به هم پیچیده‌شان.

این فکرها بر سرش آوار می‌شد و نفسش را بند می‌آورد.

اما بعد می‌گذشت. آن لحظه می‌گذشت. او را دماغ سوخته به جا می‌گذاشت که جز بی‌قراری مبهم احساسی نداشت.

به نتیجه رسید که گفته است اذیت می‌کنم؟ بله. خودش بود. لیلا خوشحال بود که یادش آمده.

بعد بابا در راه رو بود و از پله‌ها صدایش می‌زد و می‌گفت زود بباید بالا.

بابا گفت: «موافقت کرده!» صدایش از هیجان فرو خورده می‌لرزید. «از اینجا می‌روم، لیلا. هر سه‌تامان. از کابل می‌روم.»

*

سه‌تامان در آتاق مامان روی تخت نشستند. در بیرون همچنان که نیروهای حکمتیار و مسعود یکریز با هم می‌جنگیدند، موشک‌ها در آسمان فیش‌فیش می‌کردند. لیلا می‌دانست که جایی در آن شهر یکی تازه کشته شده است، ستون سیاه دود بر فراز ساختمانی که فرو ریخته و به صورت تلی از خاک و نخاله درآمده آویخته است. اجسامی هست که صبح باید تکه‌هاشان را جمع کرد. بعضی‌ها را می‌شود، برخی رانه. بعد سگ‌های کابل که اشتهاشان برای گوشت تن انسان تیز شده ضیافتی دارند.

با این حال لیلا نیاز داشت در آن خیابان‌ها بدد. هیچ نمی‌توانست جلو شادی خود را بگیرد. تلاش زیادی لازم داشت که بنشیند و از شادی فریاد نزنند. بابا گفت اول می‌روند پاکستان تا درخواست روادید بدهنند. پاکستان، جایی که طارق در آن بود! لیلا هیجان‌زده حساب کرد که از رفتن طارق هفده روز می‌گذرد. اگر مامان هفده روز پیش تصمیمش را می‌گرفت، می‌توانستند همه با هم بروند. در این صورت حالا هم پیش طارق بود! اما اینها مهم نبود. با هم می‌رفتند پیشاور - او و مامان و بابا - و طارق و پدر و مادرش را آنجا پیدا می‌کردند. حتماً پیدا می‌کردند. مدارکشان را با هم تکمیل می‌کردند. بعد، کی می‌دانست؟ کی می‌دانست؟ اروپا؟ امریکا؟ شاید به قول بابا یک جایی نزدیک دریا...

مامان به پشتی تخت لم داده و نیم‌نشسته بود. چشم‌هایش پف کرده بود. به موهاش دست می‌کشید.

سه روز پیش لیلا برای هواخوری بیرون رفته بود. کنار دروازه ایستاده و به آن تکیه داده بود که شترق بلندی شنید و چیزی کنار گوش راستش فش فش کرد و خردمندانه چوب پیش چشمانتش به پرواز درآمد. پس از مرگ گیتی و هزاران دور رد و بدل آتش و صدھا موشک که در کابل به زمین خوردۀ بود، دیدن آن سوراخ گرد روی دروازه، سه انگشت دورتر از جایی که سر لیلا بود، مامان را تکان داد و از خواب بیدار کرد. وادارش کرد ببیند که جنگ تاکنون دو بچه‌اش را از او گرفته و ادامه‌اش می‌تواند به بھای از دست دادن آن یکی دیگر برایش تمام شود.

از دیوارهای خانه احمد و نور به پایین لبخند می‌زدند. لیلا متوجه شد حالا دیگر نگاه مامان گناهکارانه از یک عکس به سوی دیگری می‌لغزد. انگار در جستجوی رضایت آنهاست. دعای خیرشان. انگار که از آنها طلب عفو می‌کرد.

بابا گفت: «اینجا دیگر چیزی برای ما ندارد. پسرهایمان رفتند، اما هنوز لیلا را داریم. هنوز یکدیگر را داریم، فریما. می‌توانیم زندگی تازه‌ای بسازیم.»

بابا دست دراز کرد. وقتی خم شد که دستهای مامان را بگیرد، او مانع نشد. در چهره‌اش توکل بود. تسليم و رضا. سبک دستهای یکدیگر را گرفتند و بعد آرام هم‌دیگر را بغل کردند. مامان صورت خود را در گردن بابا پنهان کرد. به پیراهن او چنگ زد.

آن شب از هیجان خواب به چشم لیلا نمی‌آمد. در بستر دراز کشید و تماشا کرد که نور با رنگ‌های نارنجی و زرد افق را هاشور می‌زند. با این حال لحظه‌ای به رغم سرخوشی درون و گربگرب توپخانه در بیرون به خواب رفت. و خواب دید.

در نواری ساحلی دوی تشكی نشسته‌اند. روزی خنک و ابری است، اما کنار طارق زیر پتویی که بر شانه‌هاشان آنداخته‌اند گرم است. پشت نرده‌ای

کوتاه با رنگ سفید و رامده زیر یک رج درخت نخل دستخوش باد اتوموبیل‌هایی را می‌بیند که پارک شده‌اند. باد سبب می‌شود چشم‌ها ایش آب بیفتند، کفش‌ها را در شن مدفون می‌کند، دسته‌دسته علف پژمرده را از انحنای پشته‌های ریگ روانی به پشته دیگر می‌اندازد. قایق‌هایی را که در دور دست روی امواج بالا و پایین می‌روند تماشا می‌کنند. دوروبرشان کاکایی‌ها جیغ‌کشان در باد می‌لرزند. باد شلاق‌کشان ریگ‌ها را از جاهای کم عمق می‌کند و به شبکه‌های روبه‌باد پرتاپ می‌کند. صدای آواز گونه‌ای به گوش می‌رسد و چیزی را که بابا سال‌ها پیش درباره آواز شن یادش داده به طارق می‌گوید.

طارق به ابروهای او دست می‌کشد و دانه‌های شن را از آن می‌ریزد. حلقه انجشت طارق سوسوی کوتاهی می‌زند. شبیه حلقه خود است - طلا با طرح ماریع در تمام آن.

به طارق می‌گوید حقیقت دارد. سایش دانه‌های شن به یکدیگر است. گوش بد. طارق گوش می‌دهد. اخم می‌کند. منتظر می‌مانند. باز همان صدا را می‌شنوند. صدای ناله‌وار، وقتی باد نرم می‌وزد و وقتی سخت می‌وزد؛ همسرایی نالان زیر.

*

بابا گفت فقط باید چیزهای خیلی ضروری را بردارند. باقی را می‌فروشند.

«اینها ما را در پیشاور تأمین می‌کند تا کار پیدا کنم.»
دو روز دیگر چیزهایی را برای فروش کنار گذاشتند. آنها را به صورت تل بزرگی درآوردند.

لیلا در اتاقش بلوزهای کهنه، کفش‌های کهنه، کتاب‌ها و اسباب‌بازی‌ها را کنار گذاشت. نگاهی زیر تختش انداخت و یک گاو کوچولوی زرد شیشه‌ای را پیدا کرد که حسینه در تعطیلات سال پنجم

دبستان به او داده بود. و یک جاکلیدی به شکل توب فوتیال خیلی کوچولو، هدیه‌ای از گیتی. یک گورخر چوبی کوچک روی چهار چرخ. یک فضانورد از سرامیک که او و طارق در جوی آب پیدا کرده بودند. او شش سالش بود و طارق هشت سالش. لیلا یادش آمد که چقدر با هم کلنگار رفته بودند که کدامشان اول آن را دیده.

مامان هم وسایلش را جمع کرد. در حرکاتش اکراهی بود و چشم‌هایش نگاه خسته و دوردستی داشت. بشقاب‌های خوب، دستمال‌ها، همه جواهراتش - به جز حلقه ازدواج - و بیشتر لباس‌های کهنه‌اش را کnar گذاشت.

لیلا که لباس عروسی مامان را برمی‌داشت، گفت: «این را که نمی‌خواهی بفروشی، نه؟» دنباله لباس روی زانوهایش ریخت. به توری و نوار کnar یقه و مرواریدهای دست‌دوز روی آستین‌ها دست کشید.

مامان شانه بالا انداخت و آن را از دستش گرفت. با کج خلقی آن را روی تل لباس‌ها انداخت. لیلا با خود گفت مثل اینکه نوارچسبی را به یک ضرب از روی زخم بگنند.

دردنگترین کار به عهده بابا گذاشته شده بود.

لیلا او را دید که در اتاق کارش ایستاده است و همچنان که قفسه‌ها را برانداز می‌کند غم عالم از صورتش می‌بارد. یک تی‌شرت دست دوم پوشیده بود که عکس پل قرمز سن‌فرانسیسکو رویش بود. از موج‌هایی با کاکل سفید می‌غلیظی بلند شده بود که برج‌های پل را می‌پوشاند.

گفت: «آن گفته معروف یادت هست؟ در جزیره متروکی هستی و می‌توانی پنج تا کتاب با خودت داشته باشی. کدام‌ها را انتخاب می‌کنی؟ هرگز نصویرش را هم نمی‌کردم که به این روز بیفتم.»

«یک مجموعه تازه برایت جور می‌کنیم، بابا.»

لبخند غمگینی زد. «هو... م... م. باورم نمی‌شود که از کابل می‌روم. اینجا مدرسه رفتم، اولین شغلم را پیدا کردم، در همین شهر پدر شدم.

احساس غریبی است که به زودی زیر آسمان شهر دیگری به خواب
می‌روم.»

«برای من هم عجیب است.»

«از صبح تا حالا این شعر درباره کابل کچلم کرده. صائب تبریزی این
شعر را در قرن هفدهم میلادی گفته. زمانی تمام شعر را از برمودم، اما حالا
 فقط دو مصروعش یادم می‌آید.

پرتو مهتاب‌ها بر بام‌ها نتوان شمرد
یا هزاران هور تابان در پس دیوارهایش.^۱

لیلا سر برداشت و بابا را گریان دید. دست دور کمرش حلقه کرد. «آه،
بابا. برمی‌گردیم. این جنگ که تمام شد. انشاءالله برمی‌گردیم به کابل. حالا
می‌بینی.»

*

صبح روز سوم لیلا بنا کرد به بردن اشیای تلپیار شده به حیاط و جمع
کردنشان کنار دروازه. بعد قرار بود یک تاکسی^۲ بگیرند و آنها را ببرند به
سمساری.

۱. ترجمه انگلیسی این بیت (از جوزفین دیویس) چنین است:

One could not count the moons that shimmer on her roofs,
Or the thousand splendid suns that hide behind her walls.

و من از روی آن به فارسی ترجمه کرده‌ام. در دیوان صائب تبریزی به این بیت از قصیده
برخوردم:

حساب مه چینان لب بامش که می‌داند؟ دوصد خورشید رو افتاده در هر پای دیوارش
عنوان قصیده «توصیف کابل و مدح نواب ظفرخان» است. همان‌طور که می‌بینید،
حتی از لحاظ مضمون هم با ترجمه انگلیسی تفاوت دارد. (نویسنده هم تأکید کرده
است). دیوان اشعار صائب، قصاید، جلد سوم، ص ۳۵۳. چاپ ۱۳۸۳، نشر علم.

۲. در این موارد ما یا کامیون می‌گیریم، یا اگر بار کمتر باشد، وانت‌بار. اینجا تماماً
صحبت از تاکسی است.

لیلا لخ لخ کنان مدام بین خانه و حیاط می‌رفت و می‌آمد و بسته‌های لباس و بشقاب و جعبه‌جعبه کتاب‌های بابا را می‌آورد. دم ظهر که تل خرت و پرتهای کنار دروازه به کمرش رسید، لیلا دیگر باید خسته می‌شد. اما با هر رفت و برگشت می‌دانست قدری به طارق نزدیک‌تر می‌شود و هر بار پاهایش چالاک‌تر و دست‌هایش خستگی‌ناپذیرتر می‌شد.

«به نظرم یک تاکسی بزرگ می‌خواهیم.»

لیلا سر برداشت. صدای مامان بود که از اتاق خوابش در طبقه بالا می‌آمد. مامان از پنجه خم شده بود و آرنج‌هایش را روی هر گذاشته بود. آفتاب درخشنan و گرم روی موهای خاکستریش می‌پاشید و صورت لاغر و کشیده‌اش را می‌تاباند. مامان همان لباس کبود را به تن داشت که چهار ماه پیش روز مهمانی پوشیده بود، پیراهنی جوانانه، اما در آن لحظه مامان به نظر لیلا پیر می‌نمود. پیروزی با بازوها، لاغر و صورت تکیده و چشمان بی‌فروع در احاطه حلقه‌های تیره خستگی، موجودی روی هم رفته متفاوت با آن زن تپل با صورت گرد که در عکس‌های رنگاور و رفته عروسی لبخند گشاده‌ای بر لب داشت.

لیلا گفت: «دو تا تاکسی بزرگ.»

بابا را هم می‌دید که در اتاق نشیمن جعبه‌های کتاب را روی هم می‌چیند.

مامان گفت: «کارت که تمام شد، بیا بالا. باید ناهار بخوریم. تخم مرغ پخته داریم با لوبيای مانده.»

لیلا گفت: «خواراک دلخواه من.»

ناگهان یاد خواب خود افتاد. او و طارق روی یک تشك. اقیانوس. باد. ریگ روان.

حالا از خود می‌پرسید آواز شن‌ها چه صدایی داشت؟

لیلا ایستاد. دید مارمولکی خاکستری از شکافی در زمین به بیرون خزیده است. سرش را تند به این سو و آن سو چرخاند. پلک زد. به سرعت خود را زیر سنگی رساند.

لیلا باز ساحل را در نظر آورد. جز اینکه حالا آواز دم گوشش بود. و غرش، در این لحظه بلندتر و شدیدتر بر گوش‌هایش هجوم آورد. همه چیز را در خود غرفه کرد. کاکایی‌ها حالا بی‌صدا پر و بال می‌زدند، بی‌صدا منقارها را باز می‌کردند و می‌بستند و موج‌های کف بر لب بر کرانه می‌شکستند و شتک می‌زدند، اما غرشی در بین نبود. شن آواز می‌خواند. حالا جیغ می‌کشید. صدایی مثل... دینگ دانگ؟

دینگ دانگ نه. نه. فش فش.

لیلا کتاب‌ها را جلو پایش انداخت. به آسمان نگاهی کرد. با یک دست چشم‌هایش را پوشاند. بعد غرشی رعد آسا.

پشت سر او برقی سفید.

زمین زیر پایش یله رفت.

چیزی داغ و نیرومند از پشت به او ضربه زد. به ضرب سندل‌ها از پایش در آورد. او را از زمین بلند کرد. حالا در پرواز بود، در هوا پیچ و تاب می‌خورد و می‌چرخید، آسمان را می‌دید، بعد زمین را، بعد آسمان را، بعد زمین را. تکه چوب بزرگ سوزانی بر تنش کوفت. همچنین هزاران قطعه شیشه؛ به نظر لیلا رسید که می‌تواند هر یک را دور و برش در پرواز ببیند که یکریز و آرام می‌پرند و نور خورشید به هر یک می‌تابد. رنگین کمانک‌های زیبا.

بعد لیلا به دیوار کوپیده شد. و گرپ به زمین افتاد. روی صورت و بازوهاش رگباری از خاک و سنگریزه و شیشه ریخت. آخرین چیزی که از آن خبردار شد، دیدن چیزی بود که ترق به زمین نزدیکش خورد. تکه خون‌الودی از چیزی. روی آن نوک پل قرمزی از میان مه غلیظ بیرون زده بود.

آشکالی در جنبشند. نور سفیدی از سقف می‌تابد. صورت زنی پیدا
می‌شود و بالای سرخ اویخته است.
لیلا به تاریکی برمی‌گردد.

*

صورتی دیگر. این بار صورت مردی. خطوط چهره‌اش پهن و آویخته
است. لب‌هایش می‌جنبد، اما صدایی از آن درنمی‌آید. لیلا تنها صدای زنگ
را می‌شنود.

مرد برایش دست تکان می‌دهد. اخم می‌کند. لب‌هایش باز می‌جنبد.
درد دارد. نفس کشیدن درد دارد. همه جایش درد می‌کند.
یک لیوان آب. یک قرص صورتی.
بازگشت به تاریکی.

باز زن. صورت دراز، چشم‌های تزدیک به هم. چیزی می‌گوید. لیلا
جز صدای زنگ چیزی نمی‌شنود. اما کلمات را می‌بیند که مثل شربت
غلیظ سیاهی از دهان زن بیرون می‌ریزد.
سینه‌اش درد می‌کند. دست‌ها و پاهاش درد می‌کند.
دوروبرش آشکالی در جنبشند.

طارق کجاست؟
چرا اینجا نیست؟
تاریکی. خیل ستارگان.

*

او و بابا روی یک بلندی نشسته‌اند. بابا به مزرعهٔ جو اشاره می‌کند.
یک مولد برق روشن می‌شود.
زنی که صورت دراز دارد، بالای سرخ ایستاده است و نگاهش
می‌کند.

نفس کشیدن درد دارد.
جایی آگوردنون می زند.
شکر خدا، باز فرص صورتی. بعد سکوتی عمیق. سکوتی عمیق بر
همه چیز حاکم می شود.

